

ДОРОЖНЯ КАРТА ЗАКОНОПРОЄКТІВ

В СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ: П'ЯТНАДЦЯТА СЕСІЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ІХ СКЛИКАННЯ

Менше ніж за місяць виповнюється дванадцять років від початку збройної агресії Росії проти України. За цей час відбулося чимало змін: зокрема, Україна перебуває в процесі європейської інтеграції та більшою мірою співпрацює в цьому напрямі з країнами ЄС. За останній рік законодавство України було доповнено багатьма законодавчими актами, які, серед іншого, врегульовують різноманітні питання подолання наслідків війни. Наприклад, була запроваджена процедура дистанційного обстеження знищених внаслідок війни об'єктів житлової нерухомості на територіях бойових дій — для отримання компенсації та житлових ваучерів для окремих категорій внутрішньо переміщених осіб (далі — ВПО), які виїхали з тимчасово окупованих територій (далі — ТОТ) України. Також ухвалений закон, який дозволяє множинне громадянство в Україні і не визнає добровільним набуто на ТОТ України громадянство держави-агресора, крім випадків, коли такі дії створюють загрози національній безпеці України. Водночас у правовому регулюванні значної кількості питань, пов'язаних із війною, досі залишаються «білі плями»: окремі правові конструкції підлягають перегляду та оновленню, окремі — скасуванню, а деякі — досі не сформовані та потребують належної уваги законодавця.

Організації Коаліції, які опікуються питаннями захисту прав постраждалих унаслідок збройної агресії проти України¹, підготували чергову дорожню карту законопроектів щодо захисту прав постраждалих від збройної агресії РФ проти України.

За підсумками аналізу законопроектів, а також практики їхнього ухвалення протягом чотирнадцятої сесії Верховної Ради України, закликаємо народних депутатів України:

1. Пріоритезувати та забезпечувати розгляд законодавчих ініціатив, які стосуються реалізації, захисту та відновлення прав постраждалих внаслідок збройної агресії проти України.

Впродовж 14 сесії IX скликання Верховної Ради України загалом було ухвалено 163 законодавчі акти, які стосуються різних сфер суспільного життя країни. Утім, серед прийнятих документів — обмаль таких, що забезпечують захист прав і підтримку постраждалих від збройної агресії проти України. Жоден із законопроектів, які Коаліція [рекомендувала](#) ухвалити протягом 14 сесії Верховної Ради України, не був ухвалений. Не були розглянуті у другому читанні: проект Закону № [12301](#), який передбачає нову редакцію Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»; законопроект № [12353](#) щодо проведення обов'язкової евакуації в примусовий спосіб дітей із населених пунктів, які розташовані на територіях можливих та активних воєнних (бойових) дій; законопроект № [13155](#) щодо нарахування плати за житлово-комунальні послуги та облік збитків у зв'язку з пошкодженням або знищенням об'єктів нерухомого майна; № [13136](#) щодо вдосконалення національного компенсаційного механізму та його розширення на об'єкти нерухомого майна, яке було знищене або пошкоджене до початку повномасштабного вторгнення РФ. Проте ухвалення цих та інших законопроектних ініціатив, спрямованих на захист прав постраждалих внаслідок збройної агресії проти України, є критично важливим і для самих постраждалих, і для формування політик щодо гуманітарного реагування, відновлення та забезпечення захисту тих, хто зазнав шкоди внаслідок дій РФ.

1. До складу Коаліції входять: Центр прав людини ZMINA, ГО «Донбас SOS», ГО «КримSOS», БФ «Право на захист», БФ «Схід SOS», ГО «Громадський холдинг "ГРУПА ВПЛИВУ"», БФ «Stabilization Support Services», Кримська правозахисна група, ГО «Розуміння кризи».

2. Забезпечити системний парламентський контроль за імплементацією законодавчих ініціатив, ухвалених Верховною Радою України.

Залишається актуальною проблема невиконання Законів, ухвалених у ході попередніх сесій парламенту. Наприклад, ще 20 листопада 2024 року парламент ухвалив Закон України № [4071-IX](#) «Про облік інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України». Він передбачає створення системи обліку інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії проти України. Утім, станом на 1 лютого 2026 року, тобто через понад рік, відповідна система так і не була створена, інформацію про немайнову шкоду постраждалим від війни регулярно не збирають і не обліковують. Це має негативні наслідки для реалізації прав постраждалих на належне визнання та відновлення порушених прав. Також це негативно впливає на формування доказової бази щодо масштабів порушень прав людини, притягнення РФ до міжнародно-правової відповідальності та на забезпечення повного відшкодування шкоди й збитків, завданих збройною агресією. Також не розроблений і не внесений на розгляд Верховної Ради України проєкт закону про підтримку осіб, особистим немайновим правам яких завдано шкоди внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, розроблення якого передбачено прикінцевими та перехідними положеннями Закону № 4071-IX.

3. Розробити єдине бачення й системний підхід до вдосконалення механізму обліку та компенсації за знищення або пошкодження об'єктів рухомого та нерухомого майна.

Для законодавчого врегулювання важливо визначити механізм надання компенсації за знищення та пошкодження житла внаслідок збройної агресії відповідно до Закону № [2923-IX](#) від 23 лютого 2023 року. Одночасно на розгляді в парламенті перебуває низка інших законопроєктів (№ [10053](#), № [11085](#), № [11262](#), № [11444](#), № [12071](#), № [12173](#), № [13130](#), № [13136](#), № [13381](#), № [14352](#)), які вносять зміни до Закону № 2923-IX, а також законопроєкт № [11147](#), що пропонує створити механізм надання компенсації за знищення та пошкодження автомобільних транспортних засобів. Незрозумілою залишається подальша доля ухваленого парламентом ще наприкінці 2024 року Закону № [11161](#), який, серед іншого, передбачає, що об'єкти нерухомого майна на територіях активних бойових дій або ТОТ України, обстеження яких неможливе з огляду на збройну агресію РФ, вважаються знищеними для цілей надання компенсації. Однак, станом на 1 лютого 2026 року цей законопроєкт так і не був підписаний Президентом України. Нині доступ до компенсаційної процедури й надалі залишається обмеженим для власників знищених або пошкоджених об'єктів нерухомості, інформація про право власності на які відсутня в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно, а також для тих, чиї об'єкти були знищені, пошкоджені або розташовувалися на ТОТ України до 24 лютого 2022 року. Держава не забезпечує системного обліку пошкоджених або знищених об'єктів нерухомості за час війни з 19 лютого 2014 року до 24 лютого 2022 року, як і облік знищеної або пошкодженої нежитлової нерухомості. Так само майже дванадцять років відсутній облік знищеного або пошкодженого рухомого майна. Окремою прогалиною є відсутність оцінки реалізації чинного механізму та викликів, пов'язаних із цим до 24 лютого 2022 року, як і облік знищеної або пошкодженої нежитлової нерухомості. Так само понад одинадцять років відсутній облік знищеного або пошкодженого рухомого майна. Окремою прогалиною є відсутність оцінки реалізації чинного механізму та викликів, пов'язаних із цим.

Протягом чотирнадцятої сесії Верховна Рада України підтримала у другому читанні законопроєкт № [13174](#) щодо захисту прав на землю власників об'єктів нерухомого майна, зруйнованих внаслідок бойових дій. Також у січні 2026 року був ухвалений законопроєкт № [12377](#), який готується на підпис Президента України. Закон пропонує встановити нові засади та напрями, що визначатимуть житлову політику України. Загалом вітаючи ухвалення цього Закону, Коаліція наголошує: під час подальшого розроблення та приймання нормативно-правових актів на його виконання необхідно забезпечити належне врахування потреб усіх категорій постраждалого внаслідок війни населення у забезпеченні житлом, запровадити ефективні механізми реалізації права на житло та механізми їх фінансування.

11440

Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» щодо забезпечення механізму державної реєстрації права власності на нерухоме майно за відсутності доступу до матеріалів підприємств бюро технічної інвентаризації

Комітет Верховної Ради України з питань правової політики

Законопроект має на меті запровадити механізм державної реєстрації прав власності на нерухоме майно, що виникли в установленому законодавством порядку до 1 січня 2013 року (тобто право власності зареєструвало бюро технічної інвентаризації (БТІ) з використанням паперових носіїв інформації), без необхідності підтвердження такої реєстрації органом, який її здійснив. Законопроект покликаний спростити процедуру реєстрації права власності на нерухоме майно та внесення такої інформації до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, якщо у власників наявні правовстановлюючі документи на таке майно. Проект пропонує доповнити Закон України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» нормами щодо особливостей державної реєстрації прав власності на нерухоме майно, реєстрацію яких проведено БТІ з використанням паперових носіїв інформації, за відсутності відповідних реєстрових книг у зв'язку з їх знищенням чи зберіганням на територіях активних бойових дій або на ТОТ України. Проектом пропонується одночасно з державною реєстрацією прав власності на нерухоме майно проводити державну реєстрацію обтяження такого права на період дії воєнного стану та протягом одного року з дня його завершення. Нині, щоб підтвердити право власності, потрібно звертатися до суду та сплачувати судовий збір, що ускладнює доступ до компенсаційних механізмів у разі знищення чи пошкодження майна.

Готується до другого читання

ПІДТРИМАТИ

12300

Проект Закону про внесення змін до статті 5 Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні» щодо захисту прав внутрішньо переміщених осіб

Комітет Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування

Законопроект пропонується внести зміни до статті 5 Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні». Передбачається, що статус особи, яка проживає і працює або навчається на території гірського населеного пункту, надаватиметься також тим, чиє фактичне місце проживання підтверджене довідкою про взяття на облік ВПО. Тож законопроект має усунути обмеження права ВПО, які проживають, працюють або навчаються на території гірського населеного пункту, у користуванні пільгами, передбаченими законодавством. Детальніше — у [позиції](#) щодо доступу ВПО до соціальних гарантій і пільг, встановлених Законом України «Про статус гірських населених пунктів в Україні». Водночас за ініціативи Уряду зареєстрований законопроект № [13237](#), в якому більш комплексно підійшли до осучаснення норм Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні» — зокрема, через зміну підходів до критеріїв і строку надання окремим населеним пунктам статусу гірського; а також до статусу особи, яка проживає, навчається на території населеного пункту, якому надано статус гірського. У законопроекті пропонується надавати пільги, визначені у статті 6 Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні», за результатами оцінювання потреби такої особи.

Очікує розгляду

ПІДТРИМАТИ

12301

Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» та інших законів України

Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин

Законопроект підготовлений для системного врегулювання питання реалізації прав та, серед іншого, передбачає: обов'язкові заходи підтримки держави на всіх етапах внутрішнього переміщення (евакуації, адаптації, інтеграції, повернення до покинутого місця проживання та реінтеграції); необхідність оцінювання потреб ВПО на різних етапах переміщення, щоб визначити обсяг додаткових гарантій, зокрема, надання фінансової допомоги у вигляді допомоги на проживання; а також формування витягу з Баз даних про ВПО за бажанням особи замість довідки про взяття на облік ВПО, щоб нівелювати узалежнення доступу до надання послуг від наявності довідки. Крім того, проєкт передбачає, що соціальні й пенсійні виплати ВПО проводитимуть на загальних підставах незалежно від дати переміщення та не застосовуючи вимогу підтвердити неодержання пенсії від органів пенсійного забезпечення РФ. Ухвалення законопроекту має поліпшити ситуацію в окремих сферах для ВПО. Детальніше — у [позиції Коаліції](#).

Готується до другого читання

ПІДТРИМАТИ

13136

Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України» та деяких інших законів України щодо удосконалення механізму надання компенсацій та обліку нерухомого майна

Комітет Верховної Ради України з питань економічного розвитку

Законопроект пропонується поширити дію Закону на житло, яке було знищене або пошкоджене з початку збройної агресії, тобто з 19 лютого 2014 року, та уніфікувати термінологію, замінивши перелік форм агресії на єдиний термін «збройна агресія». Це дасть можливість враховувати випадки руйнувань внаслідок дій або бездіяльності окупаційних адміністрацій. Передбачено особливий порядок компенсації за житло, розташоване у багатоквартирних будинках: відбудова як житлових, так і нежитлових приміщень, зокрема і тих, що належать юридичним особам, або сертифікат на придбання іншого житла з передаванням відновленого у власність територіальної громади, яке надалі може використовуватись як соціальне. Розширюється коло отримувачів компенсації під час її надання за знищення/пошкодження об'єктів нерухомості, розташованих у багатоквартирному будинку, через його відбудову: іноземці, особи без громадянства, юридичні особи, крім пов'язаних із державою-агресором. Для забезпечення ефективного функціонування механізму «дистанційного обстеження» вводяться поняття «інформаційні продукти дистанційного зондування Землі» та дозволяється фото- і відеофіксація фактів знищення житла у районах бойових дій навіть неповним складом комісії. Забороняється відмовляти у прийманні заяви на компенсацію через відсутність фінансування чи неможливість обстеження. Строк подання заяв після завершення воєнного стану збільшується, першочергово компенсація надаватиметься за єдине житло сім'ї заявника.

Очікує розгляду

ПІДТРИМАТИ

12214

Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення права внутрішньо переміщених осіб на отримання допомоги по безробіттю у випадку призупинення дії трудового договору з такими особами

Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

Законопроєктом пропонується внести зміни до законів України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття», «Про зайнятість населення», «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», якими передбачається встановити можливість отримувати допомогу по безробіттю застрахованим, які є ВПО, у разі призупинення дії трудового договору з такими особами відповідно до статті 13 Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану».

Утім, оскільки призупинення дії трудового договору пов'язане не тільки з процесом переміщення, а й із пошкодженням або руйнуванням об'єктів, необхідно переглянути й розширити коло осіб, які матимуть право на допомогу по безробіттю. Слід розглянути випадки, коли підприємство через наслідки агресії (наприклад, руйнування після обстрілу) не може виконувати своїх обов'язків. Такий підхід потенційно знизить суспільне напруження, спричинене позитивною дискримінацією лише людей із числа ВПО, та дасть можливість застосовувати більш комплексний підхід за критеріями вразливості, зумовленими збройною агресією.

Опрацьовується в Комітеті

ДООПРАЦЮВАТИ

13155

Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо нарахування плати за житлово-комунальні послуги та облік збитків у зв'язку з пошкодженням або знищенням об'єктів нерухомого майна

Комітет Верховної Ради України з питань економічного розвитку

Законопроєкт покликаний врегулювати нарахування плати за житлово-комунальні послуги (ЖКП) у разі знищення/пошкодження внаслідок збройної агресії об'єктів нерухомого майна, зокрема розташованих у багатоквартирному будинку, що унеможливило експлуатацію таких об'єктів або створює загрозу життю і здоров'ю людей. Він передбачає: (i) обстеження об'єкта після знищення/пошкодження та після його відновлення; (ii) повідомлення про результати обстеження до податкових органів, виконавців комунальних послуг, управителів багатоквартирних будинків, ОСББ, житлово-будівельних кооперативів. Таке повідомлення має стати підставою, зокрема, для зупинення/поновлення нарахування плати за комунальні послуги, абонентське обслуговування; зупинення/поновлення/коригування плати за житлову послугу за рішенням зборів співвласників; повну зупинку нарахування плати за ЖКП власникам знищеного майна.

При цьому дискусійним залишається обмеження строку дії норм періодом дії воєнного стану та роком після цього. Залежно від регіону та обставин пошкоджений будинок може залишатися невідновленим і після спливу цього строку, і тоді нараховуватиметься плата за послуги, які фактично не споживалися. Також варто врахувати застосування механізму зупинення нарахування плати за житлові послуги у будинках, де ця послуга надається на підставі договорів про утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, укладених до реформи системи управління багатоквартирними будинками. Крім цього, врегулювати необхідно й питання вже нарахованої плати за ЖКП щодо пошкоджених/знищених об'єктів за період до набрання чинності ухваленим на його підставі законом

Готується на друге читання

ДООПРАЦЮВАТИ

13441

Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» щодо особливостей відшкодування внутрішньо переміщеним особам окремих збитків, пов'язаних з веденням бойових дій, та компенсації вартості житлово-комунальних послуг

Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнародних відносин

Законопроектом пропонується надати ВПО право на відшкодування вартості рухомого майна, розташованого на територіях, де ведуться або велися бойові дії, на прилеглих до них територіях, а також на ТОВ. Компенсація поширюватиметься на майно, яке було знищене, пошкоджене чи розграбоване внаслідок збройної агресії або перебування військовослужбовців у приміщеннях, де залишалося таке майно, під час проведення заходів із забезпечення національної безпеки та оборони. Також законопроект передбачає врегулювання особливостей оплати житлово-комунальних послуг, електричної й теплової енергії та постачання природного газу щодо об'єктів нерухомості, що належать ВПО та використовувалися для перебування військовослужбовців у районах бойових дій чи на суміжних територіях. Проте у проекті Закону не визначено, як саме запропонований порядок відшкодування буде співвідноситися з уже чинними механізмами компенсації, передбаченими кримінальним законодавством.

Крім того, спричинення шкоди майну під час збройної агресії може бути кваліфіковане як кримінальне правопорушення, а отже, порядок відшкодування шкоди в цьому разі буде визначатися Кримінальним процесуальним кодексом України.

Опрацьовується в Комітеті

ДООПРАЦЮВАТИ

14251

Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо соціального захисту та підтримки дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України

Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики

Урядовий законопроект № 14251 пропонує усунути законодавчі розбіжності, які виникли внаслідок ухвалення Закону України «Про соціальний захист та підтримку дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», та внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впорядкування надання соціальних послуг та виплат» у жовтні 2024 року. Зокрема, йдеться про уточнення визначення ключових термінів: «дитина, яка постраждала внаслідок збройної агресії», «депортована дитина», «примусово переміщена або утримувана дитина», «дитина, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів». Також Законопроект пропонує відмовитися від створення окремого Державного реєстру постраждалих дітей, замінивши його інтеграцією до Єдиної інформаційної бази про шкоду, завдану особистим немайновим правам, що функціонуватиме у складі Єдиної інформаційної системи соціальної сфери під управлінням Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України. Такий підхід дозволить уникнути дублювання даних і забезпечити комплексний облік і підтримку дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії РФ та можуть одночасно підпадати під кілька категорій соціального захисту. Також законопроект передбачає право на компенсацію для осіб, які постраждали до досягнення повноліття, але не мали відповідного статусу на момент ухвалення Закону № 3999-IX. Водночас ГНЕУ у своєму висновку звертає увагу на невідповідність положень законопроекту Закону України «Про публічні електронні реєстри».

Очікує розгляду

ДООПРАЦЮВАТИ

12173

Проект Закону про внесення змін до статті 9 Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України»

Комітет
Верховної Ради
України з питань
економічного
розвитку

Законопроект пропонує розширити категорії власників знищеної житлової нерухомості, які мають пріоритетне право на отримання компенсації (зокрема, пропонується до таких пріоритетних категорій додати чоловіка/дружину учасниці(-ка) бойових дій, особи з інвалідністю внаслідок війни, мобілізованої особи). Попри важливість пріоритетизації окремих категорій власників під час реалізації права на отримання компенсації, важливо зазначити, що запропонована ініціатива прямо суперечить презумпції правомірності набуття права власності. Адже право власності вважається набути правомірно, якщо інше прямо не випливає із закону, або незаконність набуття права власності чи необґрунтованість активів, які перебувають у власності, не встановлені судом (частина 2 статті 328 Цивільного кодексу України).

Крім того, запропоновані зміни не враховують положень статей 57, 59 Сімейного кодексу України, згідно з якими об'єкт житлової нерухомості може належати одному з подружжя на праві особистої приватної власності, тому не буде об'єктом спільної сумісної власності подружжя. Тож до вирішення судом судового спору про поділ майна подружжя є передчасним визнання майна особистою приватною власністю або об'єктом спільної сумісної власності подружжя, а також розширення категорій осіб, які мають пріоритетне право на отримання компенсації за знищене житло.

Опрацьовується в
Комітеті

ВІДХИЛИТИ

12312

Проект Закону про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України щодо уточнення деяких особливостей провадження в справах про встановлення факту смерті особи на території, на якій введено воєнний чи надзвичайний стан, або на тимчасово окупованій території України

Комітет Верховної
Ради України з
питань правової
політики

Законопроект пропонується внести зміни до Цивільного процесуального кодексу України (ЦПК України), які визначають, що підставою для встановлення факту смерті особи на території, на якій введено воєнний чи надзвичайний стан, або на ТОТ, визначеній такою відповідно до законодавства, є підтверджені доказами обставини, що свідчать про смерть громадянина в певний час і за певних обставин.

Відповідно до пояснювальної записки, зміни мають забезпечити принцип юридичної визначеності у зв'язку з невизначеністю в положеннях ЦПК України, що саме є підставою для встановлення факту смерті людини на ТОТ. Утім, запропонованими змінами зазначена мета не буде досягнута. Проект пропонує встановити перелік окремих доказів і тим обмежує застосування частини 1 статті 76 ЦПК України. Він суперечить наявній судовій практиці. Верховний Суд у своїх [рішеннях](#) неодноразово зазначав, що суди не можуть ігнорувати обставини, у яких опинилися заявники після повномасштабного військового вторгнення РФ на територію України, та об'єктивні складнощі, які можуть виникнути в них за надання доказів на підтвердження відповідного факту. Перелік доказів і засобів доказування не є вичерпним і не може бути конкретизований у кожній справі залежно від встановлених у ній обставин. Питання реєстрації фактів смерті на ТОТ може бути вирішене за допомогою впровадження адміністративної процедури.

Опрацьовується
в Комітеті

ВІДХИЛИТИ

13473

Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо встановлення гарантій забезпечення житлових прав внутрішньо переміщених осіб в будівлях та спорудах закладів освіти

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій

Законопроект передбачає, що будівлі і споруди державних закладів і установ професійної (професійно-технічної) освіти, які не використовувались за призначенням дванадцять місяців поспіль та були передані в оренду для проживання ВПО на термін не менше ніж три роки, передаються із державної в комунальну власність у порядку, передбаченому Законом України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності», за умови взяття органами місцевого самоврядування зобов'язання використовувати майно для проживання ВПО і не відчужувати в приватну власність. Для цього пропонується внести зміни до низки законодавчих актів про освіту та Закону України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності». Проте передавання будівель і споруд закладів та установ освіти (гуртожитків) із державної в комунальну власність, тобто на баланс органів місцевого самоврядування, матиме низку недоліків, зокрема, становитиме додаткове фінансове навантаження на громади. Законопроект не містить запобіжників щодо подальшої приватизації житлових приміщень, а також не передбачає процедури повернення таких будівель із комунальної до державної власності. Існує ризик того, що громади запроваджуватимуть різні правила та умови проживання для ВПО. Крім того, заходи державної політики мають сприяти довгостроковій інтеграції постраждалого від війни населення, зокрема за допомогою запровадження сталих рішень із забезпечення доступним постійним житлом, а не залишати людей у тривалій залежності від тимчасового розміщення.

Опрацьовується в Комітеті

ВІДХИЛИТИ

14219

Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» щодо заборони виселення ВПО з місць тимчасового проживання

Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин

Основний і альтернативний законопроекти пропонують на рівні Закону встановити заборону виселення ВПО з місць тимчасового проживання (МТП) протягом дії режиму воєнного стану та протягом 6 місяців з моменту його припинення. Закріплення відповідної заборони на рівні закону може завадити розробленню та впровадженню довгострокових рішень із забезпечення житлом ВПО, які мають включати трансформацію МТП у житло для тимчасового проживання, соціальне житло, оселі підтриманого проживання; а також воно може завадити розселенню ВПО з МТП, які не мають належних житлових умов для своїх мешканців. Також слід взяти до уваги і те, що розселення ВПО з МТП пропонує ширші можливості для інтеграції в приймаючі громади. Водночас «консервація» практики тривалого проживання ВПО в МТП на рівні закону може призвести до соціальної ізоляції ВПО, проблем у подальшій інтеграції та налагодженні самостійного життя в приймаючій громаді. Варто звернути увагу і на те, що порядок, умови й гарантії під час виселення ВПО з МТП вже встановлені чинним законодавством, а саме постановою Кабінету Міністрів України від 1 вересня 2023 року № 930. Закріплення відповідної заборони виселення з МТП на рівні закону не сприятиме забезпеченню ВПО гідним безпечним житлом у довгостроковій перспективі, навпаки — може свідчити про те, що держава прагне відсторонитися від напружування, фінансування і впровадження довгострокових рішень із забезпечення ВПО житлом.

Опрацьовується в Комітеті

ВІДХИЛИТИ

14219-1

Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» щодо забезпечення належного функціонування місць тимчасового проживання та заборони виселення внутрішньо переміщених осіб

Детальний аналіз законопроектів 14219 та 14219-1 за [посиланням](#)

14230

Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей зайняття деяких посад в органах державної влади, інших державних органах та органах місцевого самоврядування громадянами України, які мають громадянство іноземної держави

Комітет Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування

Проект Закону передбачає заборону вступу на державну службу та на службу в органи місцевого самоврядування особи, яка має громадянство держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом. При цьому таке обмеження застосовується для окремих посад і у випадках примусового автоматичного набуття громадянами України, які проживають/проживали на тимчасово окупованій території, громадянства РФ. Законопроект пропонує суттєво розширити практику застосування перевірок за допомогою поліграфа громадян України, які обіймають посади або претендують на посади в органах державної влади та місцевого самоврядування. Фактично Проект передбачає, що невизначене коло осіб буде змушене проходити поліграф поза межами кримінального процесу, без належних правових гарантій та можливості відмовитися від його проходження чи отримати правову допомогу, зокрема, користуючись положеннями статті 63 Конституції України.

Детальніше — за [посиланням](#).

Опрацьовується
в Комітеті

ВІДХИЛИТИ